

Læreplan i vg3 eksponeringsdesign

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 10.mai 2021 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2022

Om faget

Fagenes relevans og sentrale verdier

Vg3 eksponeringsdesign handler om å utarbeide konsepter innenfor varehandel og messer, scene- og kulturarrangementer. Det innebærer planlegging og produksjon for eksponering av varer og tjenester, butikkutvikling, holdningskampanjer, arrangementer og opplevelse. Gjennom programfagene utvikler elevene ferdigheter til å utforme, koordinere og gjennomføre selvstendige eksponeringsoppdrag tilpasset ulike målgrupper. Programfagene handler om å imøtekomme samfunnets behov for kompetanse innenfor eksponering, salgsfremmende arbeid universell utforming av omgivelser og en bærekraftig produksjon. Programfagene handler også om å ruste elevene til å ta del i et arbeidsliv der trendene og markedssituasjonen endrer seg etter kundenes og samfunnets ønsker og krav.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Vg3 eksponeringsdesign skal bidra til å utvikle elevenes estetiske kompetanse og deres sosiale og faglige ferdigheter. Programfagene bidrar til utforskning og skaperglede blant elevene ved at de arbeider med relevant teknologi og praktiske arbeidsoppgaver. Videre bidrar programfagene til å gi elevene forståelse og respekt for kundens behov, identitet og kultur gjennom samarbeid med medelever og oppdragsgiver. Fagene skal bidra til å utvikle elevens kritiske tenkning rundt materialbruk, bærekraftig produksjon og estetikk i det offentlige rom. Programfagene skal bidra til å gi elevene kunnskap om arbeidsgiverens og arbeidstakerens plikter og rettigheter og om betydningen av trepartssamarbeidet, der arbeidsgivere, arbeidstakere og myndigheter jobber sammen for å utvikle et bedre arbeidsliv.

Kjerneelementer

Produksjon og konseptutvikling

Kjerneelementet produksjon og konseptutvikling handler om idéutvikling, fargebruk, produksjon og montering av salgsfremmende arbeid. Det handler om å analysere og utarbeide konsepter for oppdragsgivere. I dette ligger det å vurdere oppdragsgiverens kundegruppe, markedsidentitet og merkevarebygging og se dette i sammenheng med samfunnstrender. Videre handler kjerneelementet om visuell kommunikasjon med kunde og utforming av design, produksjon og presentasjon ved å anvende tekst, foto, bildemanipulering, to- og tredimensjonale tegninger, raster og vektorgrafikk. Det handler også om å reflektere kritisk over etiske utfordringer, bruk av sosiale medier til salgsfremmende arbeid og visuell formidling, og å vurdere gjeldende retningslinjer for personvern, opphavsrett og publisering.

Salg og markedsføring

Kjerneelementet salg og markedsføring handler om sammenhengen mellom kostnader og inntekter i egen produksjon. Det handler om å analysere og tolke kundenes bestillinger og sluttbrukernes behov. Kjerneelementet handler om å bruke kunnskap om målgruppene, brukernes atferd og kundenes bevegelsesmønstre til å forstå hvordan salgsfremmende arbeid kan påvirke forbrukerne, miljøet og samfunnet.

Bedriftskultur og yrkesidentitet

Kjerneelementet bedriftskultur og yrkesidentitet handler om forretningsdrift, arbeidsmiljø, kvalitet og inntjening. Videre handler kjerneelementet om å reflektere over hvordan bruk av fagspråk, samarbeidsevner, relasjoner til oppdragsgivere og bransjerelatert nettverk kan bidra til å forbedre konsept og eksponeringsmuligheter. Kjerneelementet handler også om å vurdere eget arbeid kritisk gjennom analyse og refleksjon og utforske muligheter for nytenkning og forbedring. Det handler også om arbeidsmiljøloven og gjeldende regelverk innenfor helse, miljø og sikkerhet.

Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring

I vg3 eksponeringsdesign handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om å utvikle identitet og å ta ansvarlige valg i eget liv og i skapende arbeid. Det innebærer å utvikle gode arbeidsrutiner og strategier for å møte og mestre forventninger fra kunder. Videre handler folkehelse og livsmestring om å bli trygg i møte med medelever, kunder og andre aktører i faget og om hvordan man kan gi uttrykk for egne opplevelser, tanker og meninger i et flerkulturelt samfunn. Det handler også om å reflektere kritisk over hvordan man påvirkes av visuelle uttrykk i offentlige rom og sosiale medier.

Bærekraftig utvikling

I vg3 eksponeringsdesign handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om å ivareta helse, miljø og sikkerhet i valg og bruk av ulike materialer, maskiner og teknikker. Det innebærer å reflektere over faglige valg som påvirker miljø, i forbindelse med bruk av råmateriale, utstyr og kjemikalier som brukes til å framstille, montere og resirkulere egen produksjon.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i vg3 eksponeringsdesign innebærer å lytte til og gi respons i spontan og forberedt samtale. Det innebærer å bruke fagspråk i kommunikasjon med kunder, samarbeidspartnere og leverandører gjennom å reflektere over og drøfte mulige valg og løsninger for ulike arrangementer og konsepter og tilpasse kommunikasjonen til mottaker og formål. ☒

Å kunne skrive

Å kunne skrive i vg3 eksponeringsdesign innebærer å bruke tekst, bilder, tegn, symboler og tegninger til å kommunisere skriftlig med kunder og samarbeidspartnere. Videre innebærer det å bruke fagspråk og varierte skrivestrategier og tilpasse tekster til ulike formål og mottakere. Det innebærer også å utforske og reflektere over faglige emner og problemstillinger, bygge opp argumentasjon og å bruke kilder på en kritisk måte som lar seg etterprøve. Å kunne skrive innebærer også å revidere egne tekster.

Å kunne lese

Å kunne lese i vg3 eksponeringsdesign innebærer å innhente, tolke, forstå og bruke fagressurser med tekst, bilder, tegn, symboler og arbeidstegninger. Videre innebærer det å bruke lesestrategier for å tolke og systematisere informasjon i ulike tekster, trekke faglige slutninger og bruke kilder på en kritisk måte som kan etterprøves.

Å kunne regne

Å kunne regne i vg3 eksponeringsdesign innebærer å hente ut, beskrive og tolke informasjon fra tallmateriale i tabeller, statistikk og grafiske framstillinger. Det innebærer også å bruke målestokk, gjøre oppmålinger, lage overslag og estimere tids- og materialforbruk i praktisk arbeid.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i vg3 eksponeringsdesign innebærer å bruke digitale ressurser til å framstille og bearbeide design og produkter. Videre innebærer det å bruke digitale ressurser til å søke etter og innhente informasjon og å kommunisere og presentere eget arbeid. Digitale ferdigheter innebærer også å vurdere, bearbeide og sammenstille informasjon, være kildekritisk og vise til kilder.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering produksjon og konseptutvikling

Kompetansemål etter produksjon og konseptutvikling

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- planlegge, gjennomføre, dokumentere og vurdere egne konsepter
- utforme og tilpasse og gjøre etiske vurderinger av konsepter og utstillinger til definerte målgrupper
- utvikle digitale skisser, arbeids- og presentasjonstegninger i målestokk og i to- og tredimensjonalt format
- utforske og anvende ulike tegneteknikker, foto- og bildemanipulasjon i produksjonen av skisser og presentasjoner
- gjøre rede for stilhistorie og trender og anvende kunnskap om dette i eget arbeid med design og konseptutvikling
- anvende håndverktøy og ulike arbeidsteknikker og følge gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet i produksjon av eksponeringsmaterieil
- velge og bruke digitale ressurser som anvendes i bransjen til å utarbeide informasjons- og eksponeringsmaterieil
- utforske og anvende typografi, form og farge i salgsfremmende arbeid og visuell kommunikasjon
- velge og bruke ulike fargesystemer ut fra oppdrag og bestilling og begrunne valgene
- vurdere egnethet og velge filformater og farge- og bildekvalitet til ulike distribusjoner og gjøre rede for hvordan ulike valg påvirker resultatet
- velge og bruke ulike visuelle uttrykk i arbeidsoppgaver og gjøre rede for hvordan personer og omgivelser påvirkes av ulike uttrykk i det offentlige rom
- produsere og montere arbeider for vareeksponering tilpasset en definert målgruppe
- anvende komposisjonsprinsipper for styling til fotografering ut fra kundens bestillinger og tilpasset en definert målgruppe
- anvende lyssetting og reflektere over prinsipper for belysning i tråd med gjeldende regelverk
- tilpasse eksponeringskonsept til markedsføring i sosiale medier
- bruke ulike presentasjonsteknikker til innsalg til mulige oppdragsgivere
- gjennomføre vedlikehold av utstyr, verktøy og maskiner og følge gjeldende regler for helse, miljø og sikkerhet i alt arbeid

- arbeide etter regelverk og avtaler som regulerer arbeidsforholdet i faget, og gjøre rede for arbeidsgiverens og arbeidstakerens plikter og rettigheter

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse. Elevene viser og utvikler kompetanse i programfaget produksjon og konseptutvikling når de bruker kunnskaper, ferdigheter og kritisk tenkning til å løse arbeidsoppgaver i programfaget.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgaver. Læreren kan gi arbeidsoppgaver som dekker begge programfagene. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i programfaget produksjon og konseptutvikling. Elevene skal få mulighet til å uttrykke hva de opplever at de mestrer, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i programfaget.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i programfaget produksjon og konseptutvikling ved avslutningen av opplæringen i programfaget. Læreren skal planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin i programfaget på varierte måter. Med utgangspunkt i kompetansemålene skal læreren vurdere hvordan eleven viser forståelse, evne til refleksjon og kritisk tenkning, og hvordan eleven mestrer utfordringer og løser oppgaver i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i programfaget produksjon og konseptutvikling basert på kompetansen eleven viser ved å planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere eget faglig arbeid.

Kompetansemål og vurdering bedriftskultur og markedsføring

Kompetansemål etter bedriftskultur og markedsføring

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gjennomføre ulike konsepter og reflektere over kundens forbrukeratferd og bevegelsesmønster
- utvikle skisser og idéforslag for en gitt målgruppe og reflektere over hvordan ulike valg kan påvirke sluttresultatet
- analysere moter og trender og anvende resultatet i eget arbeid
- analysere ulike markedsføringskanaler og reflektere over hvordan ulike strategier kan påvirke oppdragsgiverens lønnsomhet

- anvende og gjøre rede for digital dømmekraft
- følge gjeldende lov- og regelverk for personvern og opphavsrett i eget arbeid
- bruke og gjøre rede for universell utforming i eget arbeid
- gjøre rede for hvordan valg av materiale, utstyr og kjemikalier påvirker kvalitet, holdbarhet og miljøet, og reflektere over hvordan ulike valg påvirker en bærekraftig produksjon
- utforske og anvende løsninger tilpasset oppdragets egenart og gjøre rede for hvordan ulike valg påvirker salg og lønnsomhet
- lage et kostnads- og prisoverslag for egen produksjon og vurdere sammenhengen mellom vareforbruk, tidsbruk og lønnsomhet

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse. Elevene viser og utvikler kompetanse i programfaget bedriftskultur og markedsføring når de bruker kunnskaper, ferdigheter og kritisk tenkning til å løse arbeidsoppgaver i programfaget.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgaver. Læreren kan gi arbeidsoppgaver som dekker begge programfagene. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i programfaget bedriftskultur og markedsføring. Elevene skal få mulighet til å uttrykke hva de opplever at de mestrer, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i programfaget.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i programfaget bedriftskultur og markedsføring ved avslutningen av opplæringen i programfaget. Læreren skal planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin i programfaget på varierte måter. Med utgangspunkt i kompetansemålene skal læreren vurdere hvordan eleven viser forståelse, evne til refleksjon og kritisk tenkning, og hvordan eleven mestrer utfordringer og løser oppgaver i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i programfaget bedriftskultur og markedsføring basert på kompetansen eleven viser ved å planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere eget faglig arbeid.

Vurderingsordning

Standpunkt vurdering

Produksjon og konseptutvikling: Eleven skal ha én standpunkt karakter.
Bedriftskultur og markedsføring: Eleven skal ha én standpunkt karakter.

Eksamen for elever

Produksjon og konseptutvikling og bedriftskultur og markedsføring: Eleven skal opp til en tverrfaglig praktisk eksamen hvor de felles programfagene inngår. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Eksamen skal ha forberedelsesdel.

Eksamen for privatister

Produksjon og konseptutvikling: Privatisten skal opp til en skriftlig eksamen i programfaget. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Fylkeskommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.
Bedriftskultur og markedsføring: Privatisten skal opp til en skriftlig eksamen i programfaget. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Fylkeskommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.
Produksjon og konseptutvikling og bedriftskultur og markedsføring: Privatisten skal opp til en tverrfaglig praktisk eksamen i disse felles programfagene. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Fylkeskommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.